

О.В. Скрипник

Аспірантка кафедри економіки будівництва, ORCID: 0000-0001-5322-1075

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

ОЦІНКА ВПЛИВУ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ТА ГАЛУЗЕВИХ ФАКТОРІВ НА ЦІНИ ВИРОБІВ З ГАЗОБЕТОНУ В УКРАЇНІ

Анотація. Для формування ефективної цінової політики підприємств з виробництва газобетону, яка сприятиме підвищенню їх конкурентоспроможності на ринку будівельних матеріалів України надзвичайно актуальним є адекватне оцінювання макроекономічних та галузевих факторів. У статті досліджені процеси ефективного ціноутворення для максимізації прибутку на підприємствах з виробництва легких ніздрюватих бетонів. Охарактеризовані основні тенденції на ринку автоклавного газобетону. Розглянутий вплив типу ринкової структури на вибір методів ціноутворення на будівельному ринку. Визначені основні фактори формування ціни на ринку газобетону України та проведений їх кореляційний аналіз з метою оцінки впливу на цінову динаміку газобетонних виробів. Запропоновані основні напрями формування ефективного механізму ціноутворення на ринку автоклавного газобетону.

Ключові слова: підприємства з виробництва газобетону, цінова політика, факторний аналіз, кореляційно-регресійний аналіз.

Вступ

На сьогодні одним із найперспективніших матеріалів в Україні є газобетон [3], частка якого становить 50% від загального обсягу стінових матеріалів України. При цьому, за даними Асоціації виробників автоклавного газобетону, в останні роки ця частка навіть знижується, що особливо відчутно в індустріальному будівництві [12]. Проведений нами моніторинг новобудов Києва та Київської області за матеріалами сайту lup.ua, показав, що частка газобетону серед стінових матеріалів новобудов становить 22,6%, а серед монолітно-каркасних (для яких може застосовуватись газобетон в індустріальному будівництві) усього 29,8%.

На нашу думку, вказана ситуація зумовлена не тільки популярністю на вітчизняному ринку менш якісних, але більш дешевих стінових матеріалів (керамічної та силікатної цегли, керамзитобетону, залізобетону, шлакоблоків, SIP-панелей), необхідністю якісного і досить дорогого оздоблення стін з газобетону для уникнення проблем при його експлуатації [9], [15], але й недостатньою спроможністю підприємств галузі до перспективного прогнозування цінової динаміки та визначення справедливої ринкової ціни на свою продукцію, яка забезпечить стабільний попит, повне завантаження виробничих потужностей і як результат — їх фінансову стійкість та стабільний розвиток. Це зумовлює необхідність визначення основних факторів ціноутворення на даному ринку, що дозволить у перспективі на їх основі побудувати моделі ціноутворення. Саме визначення факторів ціноутворення на ринку газобетону і є метою статті.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми

Сучасні проблеми розвитку виробництва газобетону в Україні були розглянуті в працях Бринзіна Є.В. [3], Захарченка П.В. [5], Менейлока О.І. [9] та інших, проте у вказаних працях питання ефективного ціноутворення на продукцію досліджуваних підприємств не набули достатнього висвітлення. У свою чергу, питання ціноутворення на продукцію будівельної галузі були розглянуті у працях Т.В. Машошиної

[7] та О.Є. Сичової [12], однак питання прогнозування цін на продукцію підприємств з виготовлення блоків з легких ніздрюватих бетонів в аналізованих нами публікаціях вітчизняних вчених не розглядалися.

Постановка завдання

Вибір методу ефективного ціноутворення для кожного конкретного підприємства зумовлюється типом ринкової структури в його галузі [6]. У будіндустрії України на сьогодні представлено 3 типи ринкових структур:

1. Монополістична конкуренція.

Такий тип ринкової структури характеризується різноманітною продукцією, що істотно відрізняється за споживними властивостями, і тому ціна не є ключовим критерієм її вибору для споживачів. Найбільш ефективним методом маркетингового ціноутворення за даного типу ринкової структури буде якісно-цінове позиціонування.

У будіндустрії такий тип ринкової структури спостерігається на ринках шпалер, покриттів для підлог (паркету, ламінату, лінолеуму), керамічної плитки, лакофарбових матеріалів тощо, оскільки товари, представлені на вказаних ринках, мають різну якість та різну ціну, водночас прояву ознак монополізації цих ринків в Україні не спостерігається.

2. Чиста (досконала) конкуренція.

Характеризується високим ступенем однорідності продукції різних виробників, завдяки чому саме ціна товару є ключовим критерієм його вибору для споживачів. У будіндустрії такий тип ринкової структури спостерігається на ринках цементу, будівельного гіпсу, вапна будівельного негашеного, товарного бетону тощо.

3. Олігополія.

Це тип ринкової структури, для якого характерна присутність незначної кількості фірм, кожна з яких володіє значною часткою ринку.

Підприємства при олігополії усвідомлюють свою взаємозалежність. Всі продавці на олігополістичних ринках знають, що, коли вони або їхні суперники змінять ціни або обсяг продажів, то

наслідки позначатися на прибутках всіх підприємств.

Поведінка фірми при олігополії визначається 2-ма протилежними тенденціями:

– за таємної змови виробників встановлюється договірна висока ціна, що дає можливість олігополістам отримувати стабільні надприбутки.

– існує постійне бажання порушити дану угоду і збільшити свої прибутки шляхом зниження ціни та збільшення обсягів продажу [1].

Саме цей досить рідкісний для будівельної галузі тип ринкової структури і спостерігається на ринку газобетону.

Слід зазначити, що товар у олігополістів може бути як однорідним, так і диференційованим. У першому випадку олігополія буде максимально наближена за поведінкою учасників ринку до ринку чистої конкуренції, а в другому – до ринку монополістичної конкуренції.

На ринку газобетону, за нашими оцінками, спостерігається невідповідність між реальною товарною структурою ринку та уявленням споживачів про неї. Газобетон різних виробників відрізняється за своїми споживними властивостями, незважаючи на те, що він повинен відповідати ДСТУ, деякі виробники спромоглися істотно перевищити нормативні вимоги [11]. У той же час, на думку переважної більшості споживачів, весь газобетон є однаковим, що, зокрема, підтверджується успішним виходом на вітчизняний ринок білоруського газобетону. Незважаючи на те, що він поступається українському за багатьма параметрами (морозостійкістю, теплопровідністю, міцністю), має високу популярність серед вітчизняних споживачів через нижчу ціну. Оскільки ключову роль у функціонуванні кожного ринку відіграють саме споживачі, то ринок газобетону належить до олігополії з ознаками чистої конкуренції.

Найбільш ефективним методом маркетингового ціноутворення для підприємств, що працюють на ринку із даним типом ринкової структури, буде метод поточних цін, який по суті означає прийняття фірмою середньоринкової ціни, яку необхідно заздалегідь спрогнозувати на період 1-3 кварталів для успішного планування роботи підприємства. Саме тому для вітчизняних виробників газобетону надзвичайно актуальним є визначення факторів, які визначають ринкову ціну на будівельні матеріали, та на цій основі побудова моделей прогнозування динаміки цін. Вказані моделі можуть також бути використані і будівельними підприємствами для прогнозування своїх витрат на закупівлю газобетону.

Основний матеріал

У сучасній економічній науці існує безліч класифікацій факторів ціноутворення. Найбільш загальною з них можна вважати поділ факторів ціноутворення на зовнішні (незалежні від підприємства) та внутрішні (залежні від нього) [4], або за іншою класифікацією – фактори прямого впливу (частково контрольовані підприємством) та фактори опосередкованого впливу (неконтрольовані ним) [2].

До основних внутрішніх факторів ціноутворення, контрольованих керівництвом підприємства, на нашу думку, можна віднести управлінські, юридичні, технологічні, маркетингові, фінансові, кадрові. У свою чергу, фактори ціноутворення непрямого впливу включають економічні, соціально-культурні,

природно-географічні, технологічні та політико-правові аспекти середовища підприємства [2].

Слід зазначити, що з практичної точки зору для прогнозування цін необхідно використовувати ті фактори, які підлягають кількісному об'єктивному виміру (тобто показники). Серед факторів непрямого впливу кількісному виміру підлягають тільки економічні фактори, тому саме на їх основі можна здійснювати прогнозування цін на товар. Більш детально, на нашу думку, економічні фактори ціноутворення будь-якого товару можна поділити на 3 рівні (перші два з яких відносяться до зовнішніх факторів, а третій до внутрішніх), а саме:

1. Макроекономічні фактори.

Це фактори, що впливають на ціни усіх товарів та послуг в країні.

До них ми віднесли:

– темпи економічного зростання в країні в цілому (темпи зростання номінального ВВП);

– індекс споживчих цін;

– валютний курс долара США до гривні (за даними міжбанківського валютного ринку);

– розмір середньої заробітної плати в Україні.

– обсяг капітальних інвестицій;

2. Галузеві фактори.

Характеризують умови господарювання у кожній конкретній галузі, є спільними для усіх підприємств даної галузі.

– обсяг будівництва;

– ціни на ключові сировинні ресурси для виробництва газобетону (вапно, цемент, кварцовий пісок, алюмінієву пудру, гіпс);

– виробнича потужність підприємств галузі;

– ціни товарів-замінників.

3. Мікроекономічні фактори.

Це специфічні для кожного підприємства фактори, більшість з яких впливає саме на собівартість, знаходячи своє відображення у накладних витратах і лише деякі (наприклад, імідж фірми) на попит. При цьому на ціну вказані фактори на ринку олігополії, наближеної до чистої конкуренції, впливати майже не будуть. Це зумовлено тим, що більша собівартість газобетону порівняно із конкурентами буде проблемою самого підприємства і не дозволить йому за даного типу ринкової структури підвищити ціну на свою продукцію без істотного зниження обсягів продажу; в той же час менша собівартість газобетону порівняно із конкурентами не буде сигналом до зниження ціни а лише збільшуватиме рентабельність даного виробника. Що ж стосується іміджу фірми, то недостатньо популярні фірми також не будуть знижувати ціну нижче середньоринкової (оскільки при зниженні цін одним із учасників на ринку олігополії інші будуть змушені зробити те саме), а більш популярні не будуть її підвищувати, а будуть нарощувати обсяги виробництва в межах своїх виробничих потужностей.

Слід зазначити, що даний перелік факторів ціноутворення газобетону не є вичерпним, оскільки в нього свідомо не включені показники, що змінюються не щомісяця, а з певною заздалегідь невідомою періодичністю: розмір мінімальної заробітної плати, ставки оподаткування тощо.

У якості методу факторного аналізу нами був використаний кореляційний аналіз.

На першому етапі нами було проведено дослідж-

ення макроекономічних факторів. Ціни на газобетон були визначені нами за даними Асоціації розробників кошторисних програм (період дослідження: 1 квартал 2015 року – 3 квартал 2018 року). До них ми додали курс долара США до гривні, квартальні значення номінального ВВП, а також визначили на основі щомісячних даних Держкомстату квартальні індекси споживчих цін, обсяг капітальних інвестицій і дані щодо динаміки середньої заробітної плати в Україні [16,17] таким чином завершивши формування статистичних даних для проведення стохастичного аналізу (табл. 1).

За результатами стохастичного кореляційного аналізу (табл. 2), перш за все, нами було встановлено, що найбільш виражений вплив на ціни газобетону мають зміна середньої зарплати та інфляція, тобто макроекономічні фактори, що опосередковано відображають, перш за все, зміни собівартості виробництва газобетону. Винятком став лише такий фактор як валютний курс, що пов'язано із низькою часткою імпоротної сировини у собівартості виробництва газобетону.

Що ж стосується динаміки номінального ВВП та обсягу капітальних інвестицій, які відображають зміни попиту в країні, вплив зазначених факторів на ціни газобетону виявився недостатнім. Це підтверджує попередньо висловлене нами припущення, що при збільшенні попиту на газобетон виробники в умовах олігополії не ризикують підвищувати ціни, а лише збільшують обсяги виробництва в межах наявних виробничих потужностей.

У процесі аналізу галузевих факторів нами було проаналізовано вплив на ціни газобетону таких факторів як ціни по Україні станом на кінець відповідного кварталу на ключові сировинні товари, які використовуються при виробництві газобетону (цемент марки М-400, гіпс будівельний марки Г-4, вапно будівельне негашене та пісок природний) та обсяги будівельних робіт. Вихідні дані для аналізу наведені у табл. 3.

Результати кореляційного аналізу показали наведені у табл. 4.

Аналіз значень наведених у табл.4 коефіцієнтів кореляції дозволив нам зробити такі висновки:

Таблиця 1. Середні ціни на газобетонні блоки та значення деяких макроекономічних показників за період 1 квартал 2015 р. – 3 квартал 2018р.

Показник Квартал	газоблоки В2 стінові дрібні для кладки на розчині, щільність 500 кг/м3 (грн./м3)	газоблоки В2,5 стінові дрібні для кладки на розчині, щільність 500 кг/м3(грн./м3)	Середня зарплата, грн.	Кап. інвестиції, млн.грн	Номін. ВВП, млн.грн	Середні ціни на основі ІСЦ, %*	Курс дол. США, грн./дол
1 квартал 2015 р.	810,00	868,09	10573	44741,7	375525	120,289244	23,3259
2 квартал 2015 р.	721,01	757,79	3398	53982,9	455245	140,707179	21,2393
3 квартал 2015 р.	721,01	780,56	3601	61998	563907	141,363978	21,6531
4 квартал 2015 р.	666,67	741,21	3481	90431,7	584781	143,312988	23,49118
1 квартал 2016 р.	666,67	777,27	4012	51592	455298	145,464638	26,35716
2 квартал 2016 р.	771,09	816,59	3863	68251,1	535701	150,405043	24,95018
3 квартал 2016 р.	733,30	853,16	4299	84607,3	671456	152,500344	26,26321
4 квартал 2016 р.	877,13	904,37	4343	121713,6	722912	161,02855	26,21994
1 квартал 2017 р.	920,41	933,52	5230	64754,4	591008	167,387564	26,99483
2 квартал 2017 р.	983,33	1 013,61	4920	90330,7	664760	173,82711	26,11102
3 квартал 2017 р.	1 012,99	1 093,48	5337	104459,9	833130	177,480601	26,0615
4 квартал 2017 р.	906,28	1 112,20	5358	153267,7	894022	183,03913	27,53302
1 квартал 2018 р.	1 150,01	1 233,60	6475	88955	700431	189,518804	26,30668
2 квартал 2018 р.	1 150,01	1 242,99	6752	117938,5	807322	191,034955	26,21064
3 квартал 2018 р.	1 108,62	1 227,71	7360	130152	994377	193,301967	28,1916

*(база - 4 квартал 2014 року)

Таблиця 2.

Значення коефіцієнтів кореляції між цінами на газобетон та деякими макроекономічними показниками

Ціни \ Фактори	Курс дол. США, грн./дол.	Середня зарплата, грн.	Середні ціни на основі ІСЦ, %	Кап. інвестиції, млн.грн	Номін. ВВП, млн. грн.
Блоки із піздрюватих бетонів В2 стінові дрібні для кладки на розчині, щільність 500 кг/м ³	0,591806	0,880782	0,870855	0,569357	0,704537
Блоки із піздрюватих бетонів В2,5 стінові дрібні для кладки на розчині, щільність 500 кг/м ³	0,665979	0,932517	0,906747	0,681787	0,795758
Середнє значення	0,628893	0,906649	0,888801	0,625572	0,750148

Таблиця 3

Значення деяких галузевих показників за період 1 квартал 2015 р. – 3 квартал 2018 р.

Показник \ Квартал	Вапно будівельне негашене, грн./т	Гіпс будівельний Г-4, грн./т	Цемент М-400, грн./т	Пісок природний, грн./т	Обсяги будівельних робіт, млн. грн.
1 квартал 2015 р.	2741,332	1798,055	1343,695	213,34	8736,5
2 квартал 2015 р.	2892,789474	1626,775	1357	169,56	12120,2
3 квартал 2015 р.	2830,472842	1669,524	1306,505	134,75	14812,9
4 квартал 2015 р.	3002,388889	1867,75	1328,03	103,57	21845,4
1 квартал 2016 р.	3005,526316	1777,69	1455,343	144,59	10571
2 квартал 2016 р.	3028,45	1804,514	1498,423	161,81	15205,8
3 квартал 2016 р.	3400,00	2600,00	1841,00	176,21	19811,1
4 квартал 2016 р.	3480,00	2700,00	1860,00	178,90	28139,2
1 квартал 2017 р.	4044	3600,00	1860,00	198,04	14944
2 квартал 2017 р.	4044,00	3600,00	1820,00	238,21	22428,5
3 квартал 2017 р.	4500,00	3600,00	2098,00	233,80	28501,1
4 квартал 2017 р.	4700,00	3960,00	2260,00	240,60	39809
1 квартал 2018 р.	4800,00	3960,00	2260,00	247,55	19021
2 квартал 2018 р.	4909,00	3830,00	2230,00	351,34	30857,3
3 квартал 2018 р.	4965,00	3980,00	2275,00	317,81	38785,3

1. Такий фактор, як обсяг будівельних робіт, який характеризує, перш за все, зміну попиту на будівельні матеріали та виробу, має недостатньо виражений вплив на ціни газобетону, що не дозволяє використовувати цей показник для прогнозування. На нашу думку, це є цілком природним для ринку олігополії, наближеної до досконалої конкуренції.

3. Такі фактори, як зміна цін на усі види сиров-

ини для виробництва газобетону мають істотний вплив на ціни газобетону, що пов'язано із їх безпосереднім впливом на собівартість його виробництва.

Висновки і перспективи подальших досліджень

Проведений факторний аналіз показав, що найбільш впливовими та універсальними факторами прогнозування цін на газобетон в Україні є середня

Таблиця 4.

Значення коефіцієнтів кореляції між цінами на газобетон та деякими галузевими показниками

Ціни \ Фактори	Вапно будівельне негашене, грн./т	Гіпс будівельний Г-4, грн./т	Цемент М-400, грн./т	Пісок природний, грн./т	Обсяги будівельних робіт, млн. грн.
Блоки із ніздрюватих бетонів В2 стінові дрібні для кладки на розчині, щільність 500 кг/м ³	0,912494	0,890435	0,868279	0,902561	0,588336
Блоки із ніздрюватих бетонів В2,5 стінові дрібні для кладки на розчині, щільність 500 кг/м ³	0,961221	0,917787	0,932544	0,918859	0,701192
Середнє значення	0,936858	0,904111	0,900412	0,91071	0,644764

заробітна плата, вартість усіх видів сировини для його виробництва, а також середні ціни, визначені на основі ІСП.

Щодо подальших досліджень, то їх метою має стати перевірка достовірності виявлених залежнос-

тей на фактичних даних про ціни газобетону в наступних періодах, аналіз впливу ряду інших факторів на ціни газобетону (вартості товарів-замінників (керамічної та силікатної цегли, керамоблоків, керамзитобетону, шлакоблоків), цін на енергоносії тощо.

Література

1. Андрищенко А. М., Бураля А. П., Костюк В. С. та ін. *Економічна теорія: Навч. посіб.* — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 520 с.
2. Божкова В. В., Рябченко І. М. Дослідження факторів маркетингового ціноутворення на вітчизняних промислових підприємствах // *Маркетинг і менеджмент інновації.* — 2013. — №2. — С. 40-48.
3. Брынзин Е.В., Парута В.А. *Применение автоклавного газобетона при возведении малоэтажных и многоэтажных зданий // Наука та будівництво.* — 2015. — № 1. — С. 42-44.
4. Дугіна С.І. *Маркетингова цінова політика: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.* — К.: КНЕУ, 2002 — 360 с.
5. Захарченко П.В. *Стан та перспективи розвитку ринку газобетонних виробів в Україні та світі // Строительные материалы и изделия.* — 2013. — № 5-6. — С. 80-81.
6. Ларіна Я.С. *Маркетингова цінова політика.* — Харків.: Діса-плюс, 2016. — 208 с.
7. Марчук Андрій. *Український чи білоруський? Який газоблок обрати? // https://vgoros.com.ua/news/ukrayinskiy-chy-biloruskiy-yakij-gazoblok-obraty_319578.html*
8. Машошина Т.В. *Сучасний стан системи ціноутворення у будівництві та шляхи його подальшого удосконалення // Вісник економіки транспорту і промисловості.* — № 45. — 2014. — С. 178-181.
9. Менеїлюк О.І., Черепанчук Л.А., Олійник Н.В. *Аналіз нових конструктивних рішень енергоефективних огорожувальних стінових конструкцій // Молодий вчений.* — 2018. — № 1 (53). — С. 435-439.
10. Парута В.А., Брынзин Е.В. *Проектирование декоративно-защитных систем зданий из автоклавного газобетона с учетом параметров комфортности, экологичности, экономичности и долговечности // Строительство, материаловедение, машиностроение.* Вып. 99. — 2017. - с. 136-140.
11. Салій І. *Ринок будівельних матеріалів України: глобалізація і євроінтеграція.* // <https://gazobeton.org/uk/node/633>
12. Сиротін О.В. *Ринок автоклавного газобетону України в 2017 р.* // https://gazobeton.org/sites/default/files/sites/all/uploads/annual_report2017_ua_V2_1.pdf
13. Сиротін О.В. *Зберегти робочі місця: Що загрожує виробництву газоблоків в Україні? // https://24tv.ua/ru/sohranit-rabochi-e-mesta-chto-grozit-proizvodstvu-gazoblokov-v-ukraine_n997770*
14. Сичова О.Є. *Формування цінової політики на продукцію підприємств будівельної галузі // Економічний простір №75.* — 2013. С. 230-239.
15. Чабаненко П.М., Трокаєва А.Ю., Кваснюк О.Д. *Оцінка результатів обстеження житлової забудови // Комуніальне господарство міст, 2018, випуск 142.* С. 179-182.
16. <https://index.minfin.com.ua/ua/economy>
17. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Reference

1. Andriuschenko A. M., Burliaj A. P., Kostiuk V. S. та ін. *Ekonomichna teoriia: Navch. posib.* — K.: Tsentri uchbovoi literatury, 2009. — 520 s.
2. Bozhkova V. V., Riabchenko I. M. *Doslidzhennia faktoriv marketynhovoho tsinoutvorennia na vitchyznianskykh promyslovykh pidpriemstvakh // Marketing i menedzhment innovatsi.* — 2013. — №2. — S.40-48.
3. Brynzyn E.V., Paruta V.A. *Prymenenye avtoklavnoho hazobetona pry vozvedeniyu maloetazhnykh y mnohoetazhnykh zdaniy // Nauka ta budivnytstvo.* — 2015. — № 1. — S. 42-44.

4. Duhina S.I. *Marketynhova tsinova polityka: Navch.-metod. posib. dlia samost. vyvch. dysts.* — K.: KNEU, 2002 — 360 s.
5. Zakharchenko P.V. *Stan ta perspektyvy rozvytku rynku hazobetonnykh vyrobiv v Ukraini ta sviti // Stroytel'nye materiyaly y yzdelyia.* — 2013. — № 5-6. — S. 80-81.
6. Larina Ya.S. *Marketynhova tsinova polityka.* - Kharkiv.: Disa-plius, 2016. — 208 s.
7. Marchuk Andriy. *Ukrains'kyy chy bilorus'kyy? Yakyy hazoblok obraty?* // https://vgholos.com.ua/news/ukrayinskyj-chy-biloruskyy-yakyy-gazoblok-obraty_319578.html
8. Mashoshyna T.V. *Suchasnyj stan systemy tsinoutvorennia u budivnytstvi ta shliakhy joho podal'shoho udoskonalennia // Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti.* — № 45. — 2014. -S. 178-181.
9. Menejliuk O.I., Cherepaschuk L.A., Olijnyk N.V. *Analiz novykh konstruktyvnykh rishen' enerhoefektyvnykh ohorodzhuvannykh stinovykh konstruksij // Molodyj vchenyj.* — 2018. — № 1 (53) .- S. 435-439.
10. Paruta V.A, Brynzyn E.V. *Proektyrovanye dekoratyvno-zaschytnykh system zdanyj yz avtoklavnoho hazobetona s uchetoм parametrov komfortnosti, ekolohychnosti, ekonomychnosti y dolhovechnosti // Stroytel'stvo, materiyalovedenye, mashynostroyenye. Vyp. 99. -2017.- s. 136-140.*
11. Salij I. *Rynok budivel'nykh materialiv Ukrainy: hlobalizatsiia i ievrointehratsiia.* // <https://gazobeton.org/uk/node/633>
12. Syrotin O. V. *Rynok avtoklavnoho hazobetonu Ukrainy v 2017 r // https://gazobeton.org/sites/default/files/sites/all/uploads/annual_report2017_ua_V2_1.pdf*
13. Syrotin O.V. *Zberehty robochi mistsia: Scho zahrozhuie vyrobnytstvu hazoblokiiv v Ukraini? // https://24tv.ua/ru/sohranit_rabochi_e_mesta_cho_grozit_proizvodstvu_gazoblokov_v_ukraine_n997770*
14. Sychova O.Ye. *Formuvannia tsinovoі polityky na produktsiiu pidpriemstv budivel'noi haluzi // Ekonomichnyj prostir №75. — 2013. S. 230-239.*
15. Chabanenko P.M., Trokaieva A.Yu., Kvasniuk O.D. *Otsinka rezul'tativ obstezhennia zhytlovoi zabudovy // Komunal'ne hospodarstvo mist, 2018, vypusk 142. S. 179-182.*
16. <https://index.minfin.com.ua/ua/economy>
17. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

О.В. Скрыпник

ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ОТРАСЛЕВЫХ И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ НА ЦЕНЫ ИЗДЕЛИЙ ИЗ ГАЗОБЕТОНА В УКРАИНЕ

Аннотация. Для формирования эффективной ценовой политики предприятий по производству газобетона, которая будет способствовать повышению их конкурентоспособности на рынке строительных материалов Украины чрезвычайно актуальным является адекватное оценивание макроэкономических и отраслевых факторов. В статье исследованы процессы эффективного ценообразования для максимизации прибыли на предприятиях по производству легких ячеистых бетонов. Охарактеризованы основные тенденции на рынке автоклавного газобетона. Рассмотрено влияние типа рыночной структуры на выбор методов ценообразования на строительном рынке. Определены основные факторы формирования цены на рынке газобетона Украины и проведен их корреляционный анализ для оценки влияния на ценовую динамику газобетонных изделий. Предложены основные направления формирования эффективного механизма ценообразования на рынке автоклавного газобетона.

Ключевые слова: предприятия по производству газобетона, ценовая политика, факторный анализ, корреляционно-регрессионный анализ.

Olga Skrypnik

ASSESSMENT OF THE INFLUENCE OF SECTORAL AND MACROECONOMIC FACTORS ON PRODUCT PRICES FROM AERATED CONCRETE IN UKRAINE

Abstract. An adequate assessment of macroeconomic and sectoral factors is crucial for the formation of an effective pricing policy for gas concrete production companies, which will increase their competitiveness on the Ukrainian building materials market. The article studies the processes of effective pricing for maximizing profits at enterprises producing light nitride concrete. The main tendencies in the autoclave aerated concrete market are described. The influence of the type of market structure on the choice of methods of pricing in the construction market is considered. The main factors of price formation in the gas concrete market of Ukraine are determined and their correlation analysis was conducted in order to assess the impact on the price dynamics of aerated concrete products. The main directions of formation of an effective mechanism of pricing in the market of autoclave aerated concrete are offered.

Key words: gas concrete production enterprises, price policy, factor analysis, correlation-regression analysis.